

ГАЙВОРОН ПРИВАБЛЮЄ ТУРИСТІВ (екскурсія для учнів та студентів)

Гайворонський район (площа 0,7 тис. км², населення понад 39 тис. чол.) займає західну частину Кіровоградської області. До його складу входить 29 населених пунктів, серед яких м. Гайворон, смт. Завалля, Сальково тощо. Територія району належить до басейну р. Південний Буг. Чарівні краєвиди приваблювали сюди людей з давніх часів. Наявність родовищ граніту, золота, графіту, мінеральної води, чорноземів, лісових масивів, розгалуженої мережі доріг створюють сприятливі умови для організації виробництва сільськогосподарської продукції, розвитку промислового виробництва, видобутку корисних копалин, туризму та відпочинку. Здійснення загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, ознайомлення населення та гостей району з історико-культурною спадщиною унікального куточка Поділля – одне із завдань розвитку туристичної галузі у Гайворонському районі і, власне, у місті Гайворон. Завдяки своєму географічному положенню, багатим природним ресурсам та історико-культурним особливостям, означена територія є цікавою для туристів та потенційних інвесторів туристичного бізнесу.

Гайворон – місто на березі р. Південний Буг, адміністративний центр однойменного району, великий залізничний вузол. Не дивлячись на те, що Гайворон невелике місто (16 тис. чол.), завдяки наявності цікавих об'єктів, розвинутій інфраструктурі, з кожним роком цей населений пункт приваблює все більшу кількість туристів. Для гостей міста пропонуються екскурсії за різними маршрутами. Пропонується один із них.

Гостей, що прибули на залізничний вокзал або автостанцію (знаходяться поруч), зустрічають екскурсоводи і саме, з привокзальної площі міста розпочинається мандрівка містом (рис. 1). Екскурсовод розповідає про початок залізничного будівництва, про місто Гайворон, як залізничний центр Південно-Східного Поділля.

Рис. 1. Залізничний вокзал

Рис. 2. Вузькоколійна залізниця

Далі екскурсія продовжується по Гайворонській дистанції колії. Цікаво розповідає про своє підприємство заступник директора Косяченко О. М. Одним із найбільш цікавих об'єктів у місті є діюча вузькоколійна залізниця (рис. 2).

Юні туристи можуть познайомитися та прокататися на раритетному автомобілі «ЗИМ», який переобладнаний і поставлений на рейки, побачити унікальний вузькоколійний вагон (1937 р.) для вимірювання колій та снігорозкидач, побувати в кузні, автопарку дистанції (рис. 3). Також до уваги туристів сучасна техніка, яка використовується на залізниці. А на згадку про Гайворонську дистанцію колії екскурсантам подарують календарі з фотокартками підприємства.

а)

б)

в)

Рис. 3. Гайворонська вузькоколійка: а) автомобіль «ЗИМ» на рейках; б) раритетні вагони; в) снігорозкидач.

Рухаючись далі по маршруту через стадіон «Прибужець» туристи можуть оглянути городошні корти, футбольне поле, майданчик для ручного м'яча, познайомитися із спортивними досягненнями гайворонців.

а)

б)

Рис. 4. Стадіон «Прибужець»: а) вхід на стадіон; б) футбольне поле.

Далі – локомотивне депо, де екскурсію продовжує машиніст – інструктор Незведський В. А. Після проведення інструктажу з техніки безпеки туристи вирушають до унікального паровоза ГР-280, який дбайливо зберігається в депо і є справжнім раритетом та вже не раз використовувався для кінозйомок. Потім можна побувати в кабіні вузькоколійного тепловоза ТУ 2 – 021 та ЧМ ЄЗ – 2377 (рис. 5, 6).

а) б)
Рис. 5. Паровоз ГР-280: а) в депо; б) під час кінозйомки.

Рис. 6. Тепловоз ТУ 2.

Рис. 7. Братська могила у сквері Перемоги

Далі по маршруту знаходиться сквер Перемоги, де жителі Гайворона вшановують пам'ять загиблих солдатів, партизанів та підпільників під час Другої світової війни, воїнів-інтернаціоналістів та ліквідаторів на ЧАЕС, а за останній рік, і загиблих учасників АТО (рис. 7).

На території Гайворонського тепловозоремонтного заводу (1897 р.) туристи мають змогу спостерігати в цеху виготовлення зубчатих коліс до тепловозів та електровозів, від працівників підприємства дізнатися про історію створення залізничних майстерень (рис. 8).

а) головна прохідна; б) виготовлення деталей в цеху заводу
Рис. 8. Гайворонський тепловозремонтний завод:

Щиру зацікавленість завжди викликають пам'ятники Гайворонській вузькоколійці – паровоз МТ-202, та трудівникам-автомобілістам – вантажний автомобіль ЗИС-5, які є окрасою міста і своєю візиткою. Біля них туристи завжди фотографуються (рис. 9).

а) паровоз МТ-202; б) вантажний автомобіль ЗИС-5.
Рис.9.

Дивовижна панорама Південного Бугу не залишає байдужими гостей міста (рис. 10).

а)

б)

Рис. 10. Річка Південний Буг: а) міст через річку; б) Гайворонська ГЕС.

Кінцевою зупинкою екскурсійного маршруту є районний краєзнавчий музей, де можна побачити роботи майстра народної творчості, різьбяра, художника Г. Г Пилипишина, картини М. Ф. Жидельова тощо.

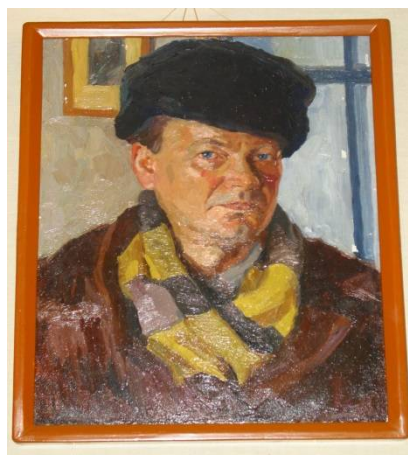
а)

б)

в)

г)

д)

е)

**Рис. 11. Гайворонський районний краєзнавчий музей:
а) Гайворонський районний будинок культури, де знаходиться музей;
б), в), г), д), е) музейні експонати**

Місцеві жителі дуже пишаються своїм містом, його історією, надбанням і завжди з радістю приймають дорогих гостей (рис. 12).

Рис. 12. Студенти природничо-географічного факультету УДПУ імені Павла Тичини оглядають музейну експозицію під час екскурсії